

ОЦІНКА
впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС)
запланованої господарської діяльності філії «Брошнівське лісове
господарство»
на 2024 рік

смт. Брошнів-Осада
2024р.

ЗМІСТ:

1. ВСТУП	3
1.1. ВІДОМОСТІ ПРО Філію «Брошнівське л/г	4
111. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА	5
1. ВИМОГИ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА	5
1.1. Загальна нормативно-правова база	5
1.2. Оцінка впливу на навколишнє середовище відповідно до вимог Українського законодавства	7
1.3. Земельні аспекти, ...	8
2. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА ВИМОГИ НАГЛЯДОВОЇ ОПІКУНСЬКОЇ РАДИ FSC . . .	8
2.1. Оцінка впливів на навколишнє природне та соціальне середовище	9
IV. ОПИС ДЖЕРЕЛ ВПЛИВУ НА ПІДПРИЄМСТВІ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	9
V. БАЗОВА ІНФОРМАЦІЯ	10
1. ГЕОМОРФОЛОГІЯ ТА ГЕОЛОГІЧНІ І СЕЙСМОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, ...	11
2. КЛІМАТИЧНІ УМОВИ	11
3. ҐРУНТИ ТА ПІДҐРУНТЯ	11
4. ПІДЗЕМНІ ВОДИ	11
5. ПОВЕРХНЕВІ ВОДИ	12
6. ФЛОРА, ФАУНА, РІДКІСНІ ТА ЗНИКАЮЧІ ВИДИ	12
7. ПРИРОДНО – ЗАПОВІДНІ ТЕРИТОРІЇ	27
8. ОСОБЛИВО ЦІННІ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛІСІ (ОЦЗЛ)	28
9. ЛАНДШАФТ	29
10. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА, ОБЄКТИ АРХЕОЛОГІЇ ТА РЕКРЕАЦІЇ	29
VI. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ	29
1. ВПЛИВ НА ПОВІТРЯ І КЛІМАТ	29
1.1. Вплив	29
1,2. Заходи для пом'якшення	29
2. ВПЛИВ НА ГЕОЛОГІЧНІ СТРУКТУРИ І ҐРУНТИ	30
2.1. Вплив	30
2,2. Заходи для пом'якшення	30
3. ВПЛИВ НА ПІДЗЕМНІ ТА ПОВЕРХНЕВІ ВОДИ	30
3.1. Вплив	30
3,2. Заходи для пом'якшення	30
4. ВПЛИВ НА ФЛОРУ, ФАУНУ, АРЕАЛИ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ	31
4.1. Природно-заповідні території загально державного та місцевого значення	31
4,2. Заходи з мінімізації впливу	31
5. ОЦІНКА СОЦІАЛЬНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ВПЛИВІВ	32
5.1. Вплив	32
5.2. Заходи з мінімізації впливу	32
6. УТВОРЕННЯ та УТИЛІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ ВИРОБНИЦТВА	32
VII. СТИХІЙНІ ПРИРОДНІ ЯВИЩА ТА ГРОМАДСЬКА БЕЗПЕКА	32
1. ВПЛИВ СТИХІЙНИХ ПРИРОДНИХ ЯВИЩ	32
1.1. Ризики затоплення	32
1.2. Лісові пожежі	32
1.3. Потужні вітри	33
1.4. Сніг, ожеледиця	33
2. ГОТОВНІСТЬ ДО ЛІКВІДАЦІЇ АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЙ	33
VIII. ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА СОЦІАЛЬНОГО МОНИТОРИНГУ (ПЕМСМ)	33
1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ СТОСОВНО ПЕМСМ	33
2. ЗАХОДИ філія «Брошнівське л/г» для забезпечення успішного виконання ПЕМСМ	34
2.1. Обґрунтування і сталість запланованого загального щорічного розміру заготівлі деревини (розрахункова лісосіка)	35
2.2. План управління підрядниками	34
2.3. Моніторинг та звітність з питань виконання ПЕМСМ	35
2.4. Програма спілкування з громадськістю та процедура розгляду скарг (звернень) громадян та механізм оскаржень	35
3. ЗАХОДИ ПО ЗМЕНШЕННЮ ВПЛИВІВ	35

ІХ. КОНСУЛЬТАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	39
1. Планування першочергових місць проведення лісгосподарських заходів	39
2. План залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС)	39
3. Процес підготовки Звіту з оцінки впливу на довкілля та громадські обговорення (слухання) . .	40

1. ВСТУП

Оцінка впливу на навколишнє середовище (ОВНС) запланованих господарських заходів по лісоуправлінню і лісокористуванню ФЛПЯ «БРОШНІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО», проведена з метою визначення доцільності і прийнятності планової діяльності та обґрунтування екологічних, економічних, технічних, організаційних, державно-правових, соціальних та інших заходів щодо забезпечення екологічної безпеки навколишнього природного середовища, а також прийняття необхідних заходів по недопущенню можливих негативних екологічних, економічних та соціальних змін, вірогідних при проведенні господарської діяльності підприємства на території земель лісового фонду, постійним користувачем яких він є.

Розробка матеріалів ОВНС проводилась керуючись вимогами СТАНДАРТУ FSC-STD – UKR-01-2019/V1-0 (FSC національний стандарт системи ведення лісового господарства для України) та законами і нормативно-правовими актами України.

У відповідності зі статтею 50 Конституції України, кожен громадянин має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена.

З прийняттям Закону України про охорону навколишнього природного середовища від 25 червня 1991 року розпочалася новітня історія розвитку екологічного законодавства суверенної України, спрямованого на урегулювання суспільних правовідносин в галузі ефективного використання природних ресурсів, охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки.

Сучасне екологічне законодавство України склалося як цілісна і взаємопов'язана система, яка включає три діалектично поєднаних блоки правового регулювання екологічних правовідносин:

- природноресурсове законодавство (законодавство у сфері використання, відтворення і охорони природних ресурсів);
- середовище-охоронне (природоохоронне, ландшафтне) законодавство;
- законодавство у сфері екологічної безпеки.

Згідно Закону України про охорону навколишнього природного середовища до видів негативного впливу на довкілля відносяться:

- викиди в атмосферу забруднюючих речовин та газів;
- викиди в поверхневі та підземні водні об'єкти забруднюючих речовин та мікроорганізмів;
- забруднення надр та землі;
- розміщення відходів виробництва і споживання;
- забруднення навколишнього середовища радіоактивними речовинами, електромагнітним, іонізуючим та іншими випромінюваннями;
- інші види негативного впливу на довкілля.

Відповідно до ст.ст. 60-64 до територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні належать:

- території та об'єкти, що мають велику екологічну цінність як унікальні та типові природні комплекси, для збереження сприятливої екологічної обстановки, попередження та стабілізації негативних природних процесів і явищ;
- природні території та об'єкти, які мають особливу екологічну, наукову, естетичну і народногосподарську цінність і призначені для збереження природної різноманітності, генофонду видів тварин і рослин, підтримання загального екологічного балансу і оголошуються територією чи об'єктом природно-заповідного фонду України;
- курортні і лікувальні зони;
- рекреаційні зони;
- рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесені до Червоної книги України.

При проведенні господарської діяльності, особливо лісозаготівельних робіт, безпосередній вплив може бути на рослинність, тваринний світ, ґрунт, поверхневі і підземні води, атмосферне повітря.

1.1. ВІДОМОСТІ ПРО ФЛПЮ «БРОШНІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».

Філія «Брошніське лісове господарство» (далі філія) розташована в західній частині Івано-Франківської області на території Калуського району.

Адміністративно-організаційна структура та загальна площа

Таблиця 1

Найменування лісництв, місцезнаходження контор	Адміністративні райони	Площа, га
Рожнятівське, с.м.т. Брошнів-Осада	Рожнятівський	2540
Дубівське, с. Дуба	Рожнятівський	3757
Грабівське	Рожнятівський	3756
с. Лоп'янка	Долинський	9
Спаське (кв. 3)	Рожнятівський	4415
Лугівське, с. Лути	Рожнятівський	3886
Лемнянське (кв. 3)	Рожнятівський	3477
Суходільське, с. Суходіл	Рожнятівський	4523
Липовицьке, с. Суходіл	Рожнятівський	4523
Всього по лісгоспу:		30886
в т. ч. по адміністративних районах		
	Рожнятівський	30877
	Долинський	9

Керівництво та адреса підприємства:

Директор	<i>Гончар Микола Миколайович</i>
Головний лісничий	<i>Марій Віталій Володимирович</i>
Головний інженер	<i>Чаїнський Андрій Володимирович</i>
Адреса підприємства	<i>78700, с.м.т. Брошнів, вул. С. Стрільців, 54</i>
E-mail	<i>broshiw.lis@gmail.com</i>
Тел:	<i>0673430727</i>

Підприємство займається лісовідновленням, проведенням рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів, охороною і захистом лісів від пожеж, хвороб та шкідників, незаконних рубок, обслуговуванням і ремонтом доріг.

Перелік основних лісоутворюючих порід по Філії «Брошнівське лісове господарство»

Таблиця 2

Переважаюча деревна порода	Площа, га
Сосна звичайна	301,0
Ялина європейська	11967,8
Ялиця біла	4739,7
Модрина європейська	2,6
Дуб червоний	266,8
Дуб звичайний	1794,9
Бук лісовий	7884,8
Ясен звичайний	4,3
Явір	38,4
В'яз шорсткий	1,4
Береза повисла	169,1
Осика	4,9
Вільха сіра	58,4
Вільха чорна	44,5
Липа дрібнолиста	0,1
Тополя пірамідальна	0,3
Сосна кедрова корейська	0,1
Горіх грецький	2,1
Сосна гірська	223

1.1.1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

1. ВИМОГИ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

1.1. Загальна нормативно-правова база.

Бюджетний кодекс України;

Водний кодекс України;

Лісовий кодекс України;

Земельний кодекс України;

Кодекс України про надра.

Закони України:

«Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-12, зі змінами;

«Про відходи» від 05.03.1998 № 187/98-вр, зі змінами;

«Про екологічну експертизу» від 09.02.1995 № 45/95-вр, зі змінами;

«Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-17, зі змінами;

«Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 № 2707-12, зі змінами;

«Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 № 2456-12, зі змінами;

«Про мисливське господарство та полювання» від 22.02.2000 № 1478-14, зі змінами;

«Про тваринний світ» від 13.12.2001 № 2894-14, зі змінами;

«Про рослинний світ» від 09.04.1999 № 591-14, зі змінами

«Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 06.09.2005 № 2806-15, зі змінами;

«Про перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» від 19.05.2011 № 3392-6, зі змінами;

«Про звернення громадян» від 02.10.1996 № 393/96-ВР;

«Про державну службу» від 16.12.1993 № 3723-ХІІ, зі змінами та доповненнями;
 «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 № 3206-VI, зі змінами.

Постанови Кабінету Міністрів України:

від 21.05.2009 № 526 «Про заходи щодо упорядкування видачі документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності»;
 від 10.08.1992 № 459 «Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання лімітів використання ресурсів загальнодержавного значення»;
 від 08.05.1996 № 486 «Про затвердження визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них»;
 від 13.03.2002 № 321 «Про затвердження Порядку погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування»;
 від 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;
 від 25.03.1999 № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами»;
 від 11.09.1996 № 1100 «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;
 від 07.12.2005 № 1176 «Про затвердження форми заяви на одержання суб'єктом господарювання або уповноваженою ним особою документів дозвільного характеру»;
 від 03.08.1998 № 1218 «Про затвердження Порядку розроблення, затвердження і перегляду лімітів на утворення та розміщення відходів»;
 від 31.10.1995 № 870 «Про Порядок передачі документації на державну екологічну експертизу»;
 від 27.07.1995 № 554 «Про перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку»;
 від 13.06.1996 № 664 «Про нормативи витрат на проведення державної екологічної експертизи»;
 від 13.03.2002 № 302 «Про затвердження Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян – підприємців, які отримали такі дозволи»;
 від 28.12.2001 № 1780 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел», із змінами;
 від 13.12.2001 № 1655 «Про затвердження Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»;
 від 29.11.2001 № 1598 «Про затвердження переліку найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню»;
 від 17.09.1996 № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів», із змінами;
 від 31.01.2007 № 106 «Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм».

Накази центральних органів виконавчої влади:

Наказ Мінприроди України від 12.03.1993 № 19, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26.03.1993 за № 13 «Про затвердження Інструкції про порядок встановлення лімітів на використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та Інструкції про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення»;
 Наказ Мінприроди України від 15.12.1994 № 116, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.12.1994 за № 313/523 «Про затвердження інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;
 Наказ Мінприроди України від 29.09.2001 № 358 «Про затвердження плану заходів з усунення порушень вимог водного і земельного законодавства щодо використання і охорони земель водного фонду»;
 ДБН А.2.2.1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд»;
 Наказ Мінприроди України від 09.03.2006 № 108, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.03.2006 за № 341/12215 «Про затвердження Інструкції про загальні вимоги до оформлення документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для підприємств, установ, організацій та громадян - підприємців»;
 Наказ Мінприроди України від 27.06.2006 № 309, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01.08.2006 № 912/12786 «Про затвердження Нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»;

Наказ Мінприроди України від 27.06.2006 № 309, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01.08.2006 за № 912/12786 «Нормативи граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»;

Наказ Мінприроди України від 16.08.2004 № 317, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06.09.2004 за № 1102/9701 «Про затвердження переліку типів устаткування, для яких розробляються нормативи граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»;

Наказ Мінприроди України від 10.05.2002 № 177, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.05.2002 за № 445/6733 «Про затвердження Інструкції про порядок та критерії взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря»;

Наказ Мінприроди України від 10.02.1995 № 7 «Про затвердження Інструкції про зміст та порядок складання звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві»;

Наказ Мінприроди України від 05.11.2004 № 434, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.11.2004 за № 1470/10069 «Про затвердження Порядку погодження природоохоронними органами матеріалів щодо вилучення (викупу), надання земельних ділянок»;

Наказ Мінекономіки України від 04.12.2006 № 367 «Методичні рекомендації щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання»;

1.2. Оцінка впливу на навколишнє середовище відповідно до вимог Українського законодавства.

Оцінка впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС) входить до складу стандартних для України вимог, що мають бути виконані під час планування проектів та отримання дозволів. Вимоги до розробки ОВНС, а також консультацій з громад кістю і поширення інформації регламентуються державним будівельним стандартом України ДБН А.2,2-1-2003 («Склад і зміст матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд»).

Згідно чинного законодавства, повна ОВНС є обов'язковою для видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку (Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку». Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28.08.2013, № 808). Згідно пункту 20 даного Переліку, лісогосподарська діяльність не відноситься до підвищеної екологічної безпеки, тому повна ОВНС не проводиться.

З 18 грудня 2017 року вводиться в дію Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», згідно якого усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар (га), а також усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, відносяться до першої категорії видів планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив і підлягають проведенню оцінки впливу на довкілля.

1.3. Земельні аспекти.

Згідно ст. ст. 1,2 Земельного кодексу України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави і земельні відносини – це суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження землею. Ці відносини регулюються Конституцією України, Земельним кодексом, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами.

У 1959 році згідно Постанови КМ УРСР №1834 від 30.11.1959 року «Про реорганізацію системи управління лісовим господарством і лісозаготівлею» на базі Рожнятівського ліспромгоспу, Калуського лісгоспу та ДОК було організоване комплексне підприємство Рожнятівський лісокомбінат, який у 1969 році було перейменовано на Брошнівський лісокомбінат. Це було комплексне підприємство, яке включало лісове господарство, лісоексплуатацію, меблеве виробництво ДСП та інші цехи.

Першого липня 1995 року Брошнівський ЛК перейменовано на Відкрите акціонерне товариство «Брошнівський ЛК».

У 1995 році, згідно з Указом Президента України №112/95 від 24 лютого 1995 року, Постановою Кабінету Міністрів №32 від 5 травня 1995 року та наказом Мінлісгоспу №57 від 26 травня 1995 року на базі лісів Брошнівського лісокомбінату та Рожнятівського міжгосподарського підприємства по веденню лісового господарства було створено Брошнівський держлісгосп.

На виконання Указу Президента України від 05.05.1995 року №322 “Про вдосконалення управління лісовим та мисливським господарством” АТ Брошнівський лісокомбінат реорганізовано в Брошнівський лісгосп.

На виконання наказу Державного комітету лісового господарства України від 03.04.2006 року №83 та у зв'язку з необхідністю приведення у відповідність Статуту та найменування підприємства до Господарського кодексу України і наказу Державного комітету з питань регуляторної політики та держпідприємництва України від 29.06.2004 року №792/9391 “Про затвердження вимог щодо написання найменування юридичної особи або їх підрозділу” Брошнівський лісгосп перейменовано у Державне підприємство “Брошнівське лісове господарство”. Наказом Державного спеціалізованого господарського підприємства (ДП «Ліси України) №131 від 28.12.2022р., затверджено положення про філію «Брошнівське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Перше лісовпорядкування лісів, які входять до складу лісгоспу відносяться до вісімдесятих років позаминулого століття, коли землі Західної України входили до складу Австро-Угорської імперії.

Останнє польське лісовпорядкування з розбивкою квартальної сітки по природних межах і закріпленням їх в натурі кам'яними знаками проводились в 1927 – 1935 роках. Геодезичною основою для проведення лісовпорядних робіт послужили кадастрові плани, складені ще в середині ХІХ століття і матеріали австрійського лісовпорядкування.

Наступні лісовпорядні роботи проводились в 1951, в 1957, в 1967, в 1978, в 1988, в 1991 роках.

Попереднє лісовпорядкування було проведено в 1996 році Комплексною експедицією. Роботи виконувались відповідно до вимог лісовпорядної інструкції 1986 року за І розрядом.

Починаючи з 1997 року на всій території лісгоспу проводилося безперервне лісовпорядкування. Воно заключалося в щорічному проведенні натурних таксаційних робіт на площах охоплених господарською діяльністю, на прийнятих землях, на лісових ділянках, що зазнали впливу стихійного лиха.

Всі поточні зміни вносилися в повидільну таксаційну і картографічну бази даних, які підтримувались в актуальному стані. Під час безперервного лісовпорядкування здійснювався контроль за якістю виконання лісогосподарських заходів і лісокористування, визначались місця їх проведення. За результатами безперервного лісовпорядкування надавалися комплекти обліково-звітної документації. Проводився аналіз виконання проекту організації та розвитку лісового господарства, а його результати доводилися на всі рівні господарського управління.

З 2008 року безперервне лісовпорядкування перейшло на нову організацію робіт передавання функцій польового збору інформації лісогосподарському підприємству.

Нинішнє лісовпорядкування проведено за І розрядом у відповідності з вимогами чинної лісовпорядної інструкції, рішеннями першої лісовпорядної наради і технічної наради за підсумками польових робіт (додатки 1;2).

Лісовпорядкування проведено за методом класів віку, який полягає в утворенні госпчастин, господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком і способом рубки лісу. Первинною обліковою одиницею є таксаційний виділ, а первинною розрахунковою одиницею – господарська секція. Усі розрахунки здійснені на основі підсумків розподілу площ і запасів насаджень господарських секцій за класами віку.

Державні акти на право постійного користування земельними ділянками на даний момент ще в процесі виготовлення.

2. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА ВИМОГИ НАГЛЯДОВОЇ ОПІКУНСЬКОЇ РАДИ FSC.

Міжнародні Конвенції та Угоди, які ратифіковані Україною щодо охорони навколишнього природного середовища.

Природне середовище:

Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.
Конвенція про біологічне різноманіття.

Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів.

Рамкова Конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату.

Картахенський протокол про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття.

Соціальне середовище:

Консультація про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

Техногенне середовище:

Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення.

Угода про співробітництво в галузі вивчення, розвідки і використання мінерально-сировинних ресурсів.

Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті.

Конвенція про ядерну безпеку.

Об'єднана конвенція про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами.

2.1. Оцінка впливів на навколишнє природне та соціальне середовище.

Згідно СТАНДАРТУ FSC-STD – UKR-01-2019/V1-0 (FSC національний стандарт системи ведення лісового господарства для України) для сертифікації системи лісоуправління, потрібне проведення оцінки дії на довкілля з урахуванням масштабу і інтенсивності лісогосподарських заходів, а також унікальності ресурсів, що піддаються дії в результаті лісогосподарської діяльності. Оцінка дії на довкілля проводиться перед початком будь-яких заходів, які можуть привести до порушення середовища.

Розмір, характер і інтенсивність користування лісовими ресурсами обґрунтовані в Проекті організації розвитку лісового господарства філії «Брошнівський л/г»(м. Львів, 2010р).

IV. ОПИС ДЖЕРЕЛ ВПЛИВУ НА ПІДПРИЄМСТВІ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Основні види робіт, які спричиняють вплив на довкілля, та їх обсяги на 2024 рік, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

Перелік видів робіт, які впливають на навколишнє природне середовище

№ пп	Операція технологічного процесу по видах діяльності	Короткий опис головних видів можливого (потенційного) впливу
1	2	5
1. Заготівля деревини		
1.1	Валка 1.Суцільні рубки головного користування (РГК) та суцільні санітарні рубки. Вибіркові рубки 2. Поступові і вибіркові рубки головного користування 3. Рубки формування та оздоровлення лісів, за винятком освітлень і прочищень)	Забруднення атмосферного повітря від роботи бензопил Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження живого покриву, підліску, підросту і молодняку. Обдирання і облом залишених, ростучих дерев. Зміна ареалу тварин та рослин
1.2	Трелювання деревини (на всіх видах рубок)	Забруднення повітря від роботи тракторів. Пошкодження русел і берегів водотоків. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження живого покриву, підліску, підросту і молодняку. Обдирання і облом залишених, ростучих дерев. Зміна ареалу тварин та рослин.

2. Перевезення лісової продукції		
2.1	Загрузка і вивезення лісової продукції	<i>Забруднення атмосферного повітря від роботи автомобілів. Пошкодження русел і берегів водотоків. Забруднення землі паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження живого покриву, підліску, підросту, молодняка. Обдирання залишених, ростучих дерев. Ущільнення землі.</i>
3. Ремонт доріг.		
3.1	Переміщення землі	<i>Забруднення атмосферного повітря від роботи техніки. Пошкодження русел і берегів водотоків. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження дерев, живого покриву, підліску і підросту. Ущільнення землі.</i>
4. Лісовідновні і лісогосподарські заходи		
4.1	1. Підготовка ґрунту під лісові культури та їх створення 2. Сприяння природному поновленню	<i>Зміна мікрорельєфу і гідрологічного режиму землі.</i>
4.2	Рубки догляду в молодняках (освітлення і прочищення)	<i>Забруднення атмосферного повітря від роботи бензопили чи кущоріза. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Зміна природної структури і породного складу лісів. Зниження рівня біологічного різноманіття. Зміна кормової бази тварин.</i>
4.3	Створення мінералізованих смуг	<i>Забруднення атмосферного повітря від роботи техніки. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Зміна мікрорельєфу і гідрологічного режиму землі. Пошкодження живого покриву, дерев і кущів.</i>

При проведенні валки дерев, трелюванні та загрузці і вивезенні деревини на суцільних рубках, пошкодження живого покриву, підліску і підросту (при їх наявності) відбувається на території близько 20% площі ділянок.

Крім того на довкілля в деякій мірі впливають елементи життєдіяльності людей (котельня, очисні споруди, відходи тощо).

V. БАЗОВА ІНФОРМАЦІЯ

1. ГЕОМОРФОЛОГІЯ ТА ГЕОЛОГІЧНІ І СЕЙСМОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ.

Згідно лісорослинного районування територія лісгоспу відноситься до лісової зони Карпатських гір. По агрокліматичному районуванню Івано-Франківської області переважна частина земель входить в гірський агрокліматичний район.

Клімат території розташування лісгоспу помірно-континентальний з прохолодними і вологими зимами і жарким та вологим літом.

Коротка характеристика кліматичних умов, що мають значення для лісового господарства, приведена в таблиці 1.3.1.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень мають значення: пізні весняні та ранні осінні заморозки, зливи, сильні та ураганні вітри, максимальне пониження температури в зимовий період.

Територія лісгоспу за характером рельєфу представлена двома геоморфологічними областями: Передкарпаття та область зовнішніх Карпат. Передкарпаття представлене долиною ріки Ломниця з абсолютними висотами 150 – 400 м над рівнем моря. Зовнішні Карпати – це гірська частина Скибових Горган з глибокими долинами і комплексом середніх хребтів.

До рівнинних лісів відноситься Рожнятівське лісництво, решта – до гірських лісів.

Кліматичні показники

Таблиця 4

Найменування показників	Одиниці вимірювання	Значення	Дата
1. Температура повітря:			
– середньорічна	градус	+ 7,1°	
– абсолютна максимальна	градус	+ 35°	
– абсолютна мінімальна	градус	– 31°	
2. Кількість опадів на рік	мм	769	
3. Тривалість вегетаційного періоду	днів	160 – 183	
4. Останні заморозки весною			20.05.
5. Перші заморозки восени			01.09.
6. Середня дата замерзання рік			01.12.
7. Середня дата початку паводку			01.04.
8. Сніговий покрив:			
– потужність	см	35	
– час появи			01.10.
– час сходження у лісі			15.05.
9. Глибина промерзання ґрунту	см	21	
10. Напрямок переважаючих вітрів по сезонах:			
– зима	румб	ПдЗ	
– весна	румб	ПнЗ	
– літо	румб	ПнЗ	
– осінь	румб	ПдЗ	
11. Середня швидкість переважаючих вітрів по сезонах:			
– зима	м/сек	4,1	
– весна	м/сек	3,4	
– літо	м/сек	2,5	
– осінь	м/сек	3,2	
12. Відносна вологість повітря	%	74,5	

За стрімкістю схили в гірській частині поділяються на (у % від загальної гірської площі):

Таблиця 5

– пологі (до 10 градусів)	17,7%
– покаті (11-20 градусів)	43,7%
– стрімкі (21-30 градусів на південних і 21-35 градусів на північних схилах)	31,9%
– дуже стрімкі (понад 30 градусів на південних і понад 35 градусів на північних схилах)	6,7%

Основні типи і види ґрунтів

На основі детального ґрунтово-типологічного обстеження в умовах лісгоспу виявлені такі типи ґрунтів: гірські підзолисті, бурі гірські лісові, бурі лісові, дерново-підзолисті, дернові, болотні та кам'яністі розсипи з виходом корінних порід.

Гірські підзолисті ґрунти досить часто зустрічаються у верхніх частинах хребтів Аршиця, Магура, Круглий Верх, Сиглос. Характерною особливістю даного типу ґрунтів є неглибока потужність профілю, висока щаблюватість, вміст гумусу 2,3 – 7% у верхньому горизонті. Деревостани формуються III – IV класу бонітету.

Основну частину території лісгоспу (70 – 75%) займають бурі гірські ґрунти. Вони являються самими багатими для умов Карпат. Характерною особливістю їх є бурий профіль, слаба диференціація на горизонти, високий вміст гумусу до глибини 40 – 50 см, задовільним складом глини та піску. Корінні деревостани ялини, ялиці, бука досягають I – Ia бонітетів.

У рівнинній частині (Рожнятівське лісництво) формуються дерново-підзолисті ґрунти з характерним оглеєним горизонтом, вміст гумусу коливається в межах 7,4 – 10%. Деревостани досягають I – II класу бонітету.

В умовах лісгоспу мають місце ерозійні процеси ґрунтів, що являються в різних стадіях зливу, наявності селевих потоків, які найбільше проявляються під час танення снігу.

Помітний прояв ерозійних процесів досить часто зустрічається у верхніх частинах ґрунтів Лугівського та Липовицького лісництв.

6. ФЛОРА, ФАУНА, РІДКІСНІ ТА ЗНИКАЮЧІ ВИДИ

Перелік видів флори, що охороняється в філії «Брошнівське лісове господарство»

Таблиця 6

№ з/П	Таксон		характеристика	Режими охорони
	латинська	українська		
1	<i>Calanthus nivalis</i> L.	Підсніжник білосніжний (підсніжник звичайний)	Європейсько-середземноморський вид на сх. межі ареалу. Вирощують в багатьох ботанічних садах та парках, інколи на присадибних ділянках.	Необхідно посилити інформованість населення, контролювати заборону продажу та стан популяцій. Заборонено несанкціоновану заготівлю та продаж, порушення умов місцезростання.
2	<i>Carduus collinus</i> Waldst. et Kit. (<i>C. collinus</i> subsp.	Будяк пагорбовий	Рідкісний ендемічний вид на пн.-сх. межі ареалу. Декоративне значення. Багаторічна трав'яна	Необхідним є контроль стану популяції та запровадження культивування виду у

	collinus)		колюча рослина 50–100 см заввишки.	ботанічних садах. Заборонено забудову та сільськогосподарське освоєння місць зростання виду.
3	<i>Campanula carpatica</i> Jacq. (<i>C. reniformis</i> Schur)	Дзвоники карпатські	Реліктовий ендемічний вид на пн.-сх. межі ареалу. Вирощують у багатьох ботанічних садах України, використовують в озелененні, в альпінаріях.	Необхідна ретельна охорона скельних екотопів у лісовому поясі. Заборонено збирання рослин у природі для пересаджування в альпінарії, руйнування скельних біотопів, випасання худоби у місцях виростання виду.
4	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich. (<i>Ophrys nidus-avis</i> L., <i>Neottia vulgaris</i> Kolb.)	Гніздівка звичайна	Рослина, зі складною біологією розвитку та сапрофітним (симбіомікотрофним) типом живлення. Тіністі листяні, мішані, рідше соснові ліси, переважно в місцях з розрідженим трав'яним покривом, на ґрунтах як бідних, так і багатих, з різним рівнем зволоженості, переважно багатим на вапно. Має лікарське значення.	Контроль за станом популяцій. Заборонено збирання рослин, порушення умов місцезростання.
5	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soo s.l.	Зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний)	Умови місцезростання переважно на відкритих місцях, вологих і сирих, слабо кислих або нейтральних ґрунтах на евтрофних та мезотрофних болотах, заплавах та низинних луках, серед чагарників, на узліссях, в рідколіссях, світлих лісах, на торфовищах, тощо.	Контроль за станом популяцій. Заборонено меліоративні роботи, випасання, заготівлю рослин. Занесено до Додатку II CITES.
6	<i>Dactylorhiza cordigera</i> (Fries) Soó (<i>Orchis cordigera</i> Fries)	Зозульки серценосні (пальчатокорінник серценосний)	Умови місцезростання у лісовому та субальпійському поясах, зрідка — на високогірських торфовищах, серед злаково-осокових угруповань на гірських луках, галявинах, болотах, біля джерел, на болотних слабокислих або слабколужних ґрунтах. Декоративне, лікарське значення.	Обмеження випасання худоби в місцях поширення виду, контроль за станом популяцій. Потребує режимів абсолютної заповідності та заказного. Рекомендується ввести рослину в культуру. Заборонено несанкціоновану заготівлю рослин, порушення умов місцезростання, випас, осушення боліт,

				вирубування лісів. Занесено до Додатку II CITES.
7	<i>Leucojum vernum</i> L. (incl. <i>L. carpathicum</i> (Sims) Sweet, <i>L. vernum</i> subsp. <i>carpathicum</i> (Sims) A.E. Murray, <i>L. vernum</i> var. <i>carpathicum</i> Sims)	Білоцвіт весняний	Геофіт. Багаторічна трав'яна рослина 10–35 см заввишки з яйцеподібною цибулиною. Листки (3–5), лінійні, яскраво-зелені, шкірясті, блискучі. Два приквіткові листки зрослися в перетинчасте крило з двома кілями. Квітконіжки пониклі. Квіток на квітконосі 1–2 (рідко 3–4). Оцвітина широкодзвоникувата, шестичленна. Пелюстки білі з жовтою або зеленою плямою на верхівці. Плід — овальнотригранна коробочка. Цвіте у травні–липні, плодоносить у липні. Розмножується насінням і вегетативно. Декоративне, лікарське значення.	Необхідно контролювати стан популяцій біля міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
8	<i>Lilium martagon</i> L.	Лілія лісова	Багаторічна трав'яна рослина 50–150 см заввишки. Цибулина яйцеподібної форми, черепитчаста, жовта. Стебло зелене, під суцвіттям безлисте, середні листки по 5–6 в кільцях. Суцвіття китицеподібне, квітки повислі, на довгих квітконіжках, яснопурпурові з темно-фіолетовими плямочками, ароматні, зібрані у негусту китицю. Трапляються рослини із іншим забарвленням квітів — жовто-оранжевим, червоним та ін. При розквітанні листочки-оцвітини закручуються угору, між ними звисають довгий зігнутий стовпчик та шість довгих тичинок. Плід шестигранна коробочка, яка при дозріванні розтріскується на три частини. Цвіте в червні–липні. Плодоносить у серпні. Розмножується насінням та вегетативно, утворюючи дочірні цибулини. Декоративне, лікувальне, медоносне	Заборонено зривання та викопування рослин, рубку лісу.

			значення.	
9	Allium ursinum L. (A. ucrainicum (Kleopow et Oxner) Bordz.; A. ursinum L. subsp. ucrainicum Kleopow et Oxner, A. ursinum var. ucrainicum (Kleopow et Oxner) Soó)	Цибуля ведмежа (черемша)	Багаторічна трав'яна рослина 20–40 см заввишки. Цибулина довгаста, без покривних лусок, має одну луску, яка являє собою основу листка. Стебло тригранне або напівциліндричне, виповнене, довше за листя або такої ж довжини. Листки (2–3) еліптичноланцетні 10–20 см завдовжки та 3–6 см завширшки, поступово звужуються у довгий (10–20 см) черешок. Покривало опадне. Суцвіття напівкулястий 10–30-квітковий зонтик. Листочки оцвітини білі. Плід майже куляста тригранна коробочка. Цвіте в травні–червні. Розмножується насінням та вегетативно — цибулинами. Харчове, лікарське, декоративне значення.	Заборонено суцільні рубки лісів, проведення осушувальних меліоративних робіт, заготівлю та торгівлю рослинами.
10	Trifolium rubens L.	Конюшина червонувата	Гемікриптофіт. Багаторічна трав'яна рослина до 20–90 см заввишки. Стебла прямостоячі чи висхідні. Листки в обрисі яйцеподібні, листочки ланцетні 4–8 см завдовжки та 1–1,5 см завширшки, по краю нерівномірно зубчасті, зісподу із сіткою жилок. Суцвіття досить велика, видовжена яйцеподібна або циліндрична голівка 4–10 см завдовжки та 2–3,5 см завширшки. Квітки червоні, 1,3–1,6 см завдовжки. Боби яйцеподібно-кулясті, пливчасті, однонасінні. Цвіте у червні–липні, плодоносить у липні–серпні. Розмножується насінням. Значення декоративне, кормове.	Заборонено порушення умов зростання, терасування схилів, заліснення, надмірне випасання, збирання рослин.
11	Taxus baccata L.	Тис ягідний (негній-дерево)	Фанерофіт. Хвойне дерево або кущ 3–16 м заввишки, з пластинчатою або гладкою корою. Тривалість життя до 1–3 тис. років. Деревина міцна, червоного кольору.	Заборонено порушення місць зростання, рубки та обрізку окремих частин дерева, пересадка.

			Хвоя голкоподібної, зверху темно-зелена, блискуча, знизу — світло-зелена, матова. Насіння оточене соковитим червоним арилюсом. Запилюється у квітні–травні. Плодоносить у вересні–жовтні. Розмножується насінням і вегетативно.	
12	<i>Pinus cembra</i> L.	Сосна кедрова (сосна кедрова європейська)	Фанерофіт. Хвойне дерево 20–25 (30 м) заввишки, тривалістю життя до 400 і більше років. Крона яйцеподібна, кора тріщинувата коричнево-сірого кольору. Деревина міцна, смолиста, запашна. Хвоя тригранна 8–12 см завдовжки, 1 мм завширшки, зібрана на вкорочених пагонах у пучки по 5 штук. Шишки бурі, яйцеподібні, спрямовані вгору або відхилені вбік, 5–8 см завдовжки, 5 см завширшки. Насіння до 1 см завдовжки, в товстій лушпині, їстівне. Пилування відбувається у червні–липні, насіння досягає у жовтні–листопаді. Протиерозійне, декоративне, ґрунтоутвірне, харчове, технічне значення.	Необхідно взяти під охорону всі місцезнаходження виду. Заборонено вирубування дерев.
13	<i>Adonis vernalis</i> L. (<i>Adonanthe vernalis</i> (L.) Spach, <i>Chrysocyathus vernalis</i> (L.) Holub)	Горицвіт весняний	Криптофіт. Багаторічна трав'яна рослина 15–50 см заввишки з товстим косогоризонтальним коротким кореневищем і прямими надземними пагонами. Листки пальчаторозсічені на вузькі ниткоподібні долі. Квітки поодинокі, 2–3 см в діаметрі, золотистожовті з 12–20 жовтими і 15 зеленуватими листочками оцвітини. Плід багатогорішок. Цвіте в березні–квітні. Плодоносить у травні. Розмножується насінням та вегетативно.	Заборонено заготівлю рослин, терасування та заліснення схилів.
14	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br. (<i>Ophrys ovata</i> L., <i>Neottia latifolia</i> Rich.)	Зозулині сльози яйцеподібні	Гемікриптофіт. Багаторічна трав'яна рослина 25–60 см заввишки. Кореневище товсте і коротке. Листки (2) майже супротивні, еліптично-яйцеподібні, тупі,	Занесено до Додатку II CITES. Сінокосіння після обсіменіння рослин. Контроль за станом популяцій. Заборонено збирання

			5–15 см завдовжки, 3–9 см завширшки. Суцвіття китицеподібне, з численних (до 40 і більше), дрібних, жовтувато-зелених квіток. Приквітки яйцеподібно-ланцетні. Всі листочки оцвітини (крім губи) однакової довжини, зелені, зовнішні яйцеподібні, внутрішні лінійнодовгасті. Губа в 2–3 рази довша, жовтуватозелена, вузько-клиноподібна, майже до середини надрізана на 2 тупі лопаті. Зав'язь не скручена. Цвіте у червні–липні, плодоносить в липні–серпні. Розмножується вегетативно та насінням.	рослин, порушення умов місцезростання.
15	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich. (<i>Orchis bifolia</i> L.)	Любка дволиста	Геофіт. Багаторічна трав'яна рослина 20–60 см заввишки. Бульби цілісні, овальні. Стебло високе, струнке, при основі обгорнуте 2–3 бурими піхвами, листків 4–6, нижні 2–3 великі, еліптичні, зближені при основі стебла. Суцвіття китицеподібне, циліндричне, негусте, 10–25 см завдовжки. Квітки великі, білі, пахучі. Губа довга, лінійна, спрямована донизу, значно довша за інші листочки оцвітини. Шпорець зігнутий, в 1,5–2 рази довший за зав'язь. Цвіте у червні–липні, плодоносить у серпні–вересні. Розмножується насінням. Рослина зацвітає на 11-му році життя. Тривалість життя до 27 років.	Занесено до Додатку II СІТЕS. Потребує режимів заповідності та заказного. Заборонено заготівлю рослин та порушення умов місцезростання.
16	<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. ex Rupr. (<i>O. quadripetalus</i> Gilib. subsp. <i>microcarpus</i> (Turcz. ex Rupr.) Braun-Blanq., <i>O. palustris</i> Pers. subsp. <i>microcarpus</i> (Turcz. ex	Журавлина дрібноплода	Хамефіт. Сланкий вічнозелений кущик з пагонами 10–30 см завдовжки, до 5 см заввишки. Стебло лежаче, тонке, ниткоподібне, розгалужене. Листки дрібні 3–6 мм завдовжки, зверху темнозелені, знизу повстисті. Квітки рожеві, поодинокі, на голих квітконіжках. Плід — куляста темночервона ягода 0,5–0,7 см діаметром. Цвіте	Необхідний контроль за станом популяцій. Заборонено заготівлю рослин, порушення місць зростання, осушення боліт, меліорацію, витоштування.

	Rupr.) Nyman, <i>Vaccinium microcarpum</i> (Turcz. ex Rupr.) Schmalh., <i>V. oxycoccus</i> L. subsp. <i>micro</i>		у травні–липні. Плодоносить у серпні–вересні. Розмножується вегетативно і насінням.	
17	<i>Antennaria carpatica</i> (Wahlenb.) Bluff et Fingerh.	Котячі лапки карпатські	Гемікриптофіт. Пучкуватокореневий напівкущик з інтенсивно галузистими короткими висхідними кореневищами, здерев'янілими разом з нижньою частиною безрозеткових надземних пагонів 5–20 см заввишки. Більшість листків зосереджена при основі стебел, стеблові листки нечисленні. Прикореневі листки короткочерешкові, з суцільними лінійно-ланцетними білоповстисто опушеними збіжними пластинками 4–5 см x 4–8 мм. Кошики у верхівкових щиткоподібних суцвіттях нечисленні, іноді поодинокі, 5–10 мм у діаметрі, з бурокоричневими листочками обгортки й жовтувато-білою оцвітиною. Цвіте у червні–липні, плодоносить у серпні–вересні. Розмноження переважно вегетативне.	Доцільно встановити моніторинг популяцій. Заборонено збирання рослин, порушення місць зростання та надмірне випасання худоби.
18	<i>Rhodiola rosea</i> L.	Родіола рожева	Гемікриптофіт. Багаторічна безрозеткова дводомна рослина 10–35 см заввишки з компактно-галузистим, м'ясистим кореневищем. Поверхня кореневища гладенька, сірувато-золотистого кольору, вкрита скупченими лускоподібними буруватими листками. Стебла прямостоячі, не розгалужені, з видовженоланцетними або оберненояйцеподібними, гострозубчастими, рідше цілокраїми, почерговими сидячими листками. Суцвіття — складний щиток. Квітки одностатеві, маточкові й тичинкові з характерною редукцією	Заборонено збирання, гербаризацію, заготівлю рослин, порушення умов їх місцезростань.

			статевих елементів, 4(5)-членні, жовто-зелені й темно-червоні; тичинкові квіти 2 мм, маточкові — 3–4 мм завдовжки. Плід видовжена багатolistянка з короткими носиками. Цвіте у червні–серпні, плодоносить у вересні. Розмножується вегетативно і насінням.	
19	<i>Gentiana lutea</i> L.	Тирлич жовтий	Гемікриптофіт. Багаторічна трав'яна рослина з вкороченим багатоголовим кореневищем. Стебло прямостояче, голе, 60–120 см заввишки. Листки прості, шкірясті, овальні або яйцеподібно-еліптичні. Листки прикореневої розетки 10–30 см завдовжки і 4–17 см завширшки, з 5–7 чіткими дуговими жилками. Стеблові листки сидячі, напівстеблообгортні, з 3–5 жилками, менші розеткових. Суцвіття верхівкове, нечітко відмежоване від стебла. Квітки по 3–11 в пазухах верхніх 3–7 пар листків. Чашечка плівчаста, неправильна, майже непомітна. Віночок колесоподібний, 5–7-лопатовий, яскраво-жовтий. Плід коробочка. Насінини дрібні, ширококрилаті. Цвіте в липні–серпні. Плодоносить в серпні–вересні. Розмножується насінням та вегетативно.	Заборонено збирання рослин, організацію надмірного випасання, стійбищ.
20	<i>Lilium martagon</i> L.	Лілія лісова	Геофіт. Багаторічна трав'яна рослина 50–150 см заввишки. Цибулина яйцеподібної форми, черепитчаста, жовта. Стебло зелене, під суцвіттям безлисте, середні листки по 5–6 в кільцях. Суцвіття китицеподібне, квітки повислі, на довгих квітконіжках, яснопурпурові з темно-фіолетовими плямочками, ароматні, зібрані у негусту китицю. Трапляються рослини із іншим забарвленням квітів — жовто-оранжевим, червоним	Заборонено зривання та викопування рослин, рубку лісу.

			та ін. При розквітанні листочки-оцвітини закручуються угору, між ними звисають довгий зігнутий стовпчик та шість довгих тичинок. Плід шестигранна коробочка, яка при дозріванні розтріскується на три частини. Цвіте в червні–липні. Плодоносить у серпні. Розмножується насінням та вегетативно, утворюючи дочірні цибулинки.	
21	<i>Convallaria majalis</i> L.	Конвалія звичайна	Багаторічна рослина. Квітконосне стебло голе, прямостояче, безлисте, оточене при основі трьома-шістьма бурими піхвами. Листки прикореневі, звичайно їх два, зрідка один або три, довгасто-овальні або еліптичні, великі. Основа листка клиноподібна, у зовнішнього листка вона переходить у довгу піхвуняка обволікає стебло і черешок внутрішнього листка. Квітка зібрана на верхівці стебла в однобічну 6-10-квіткову китицю. Квітконіжки при основі з коротким плівчастим приквітком. Квітки правильні, з простою округло-дзвоникоподібною, білою, шести зубчастою оцвітиною. Тичинок шість, маточка одна, стовпчик один, зав'язь верхня. Плід — малонасінна червона ягода. Вся рослина конвалії отруйна	Заборонено зривання та викопування рослин, рубку лісу.
22	<i>Aconitum lasiocarpum</i> (Rchb.) Gáyer (<i>A. degenii</i> auct. non Gáyer)	Аконіт опушеноплодий	Геофіт. Багаторічна трав'яна рослина, до 2 м заввишки. Характерна наявність столоноподібних кореневищ, які формуються в пазухах недорозвинених листків. Листки пальчасто розсічені, з довгастоклиноподібними сегментами. Суцвіття розгалужене. Шолом куполоподібний, 20–25 мм	Заборонено проведення осушувальної меліорації, збирання рослин та рубок лісу в місцях зростання.

			<p>завдовжки, 17–19 мм завширшки. Оцвітина голуба або фіолетова, зовні густо залозисто опушена. Тичинки не опушені або злегка опушені. Плодолистки густо залозисто опушені. Цвіте в липні–вересні. Розмножується насінням та вегетативно. Декоративне, лікарське значення</p>	
--	--	--	---	--

Перелік видів фауни, що охороняється в філії «Брошнівське лісове господарство»

Таблиця 7

№ з/П	Таксон		характеристика	Режими охорони
	латинська	українська		
1	Lissotriton montandoni (Boulenger, 1880)	Тритон карпатський)	<p>У шлюбний період у самців тіло коричнювато-оливкове (самки дещо світліші), вздовж спини світла смуга, на боках темні плями, черево однотонно-оранжеве до червоного, задні лапи та клоакальні губи майже чорні (в самок жовті), хвіст у самців закінчується ниткоподібним відростком завдовжки 5–8 мм (після нересту — до 1 мм). Забарвлення самок світліше і не таке виразне. Тіло у попе-речному січенні квадратно-округле, шкіра на водному етапі гладка, на суші — дрібно-зерниста. Лемешеві зуби у вигляді двох рів-нобіжних ліній, які розходяться дистально. Довжина тіла з хвостом — близько 74–83 мм. Ікра (всього 30–80, максимум до 250 ікринок) розміщується самкою по декілька штук (2–5) на листі підводних рослин, метаморфоз — до 3 місяців, інколи зимують на личинковій стадії. Статевозрілість наступає,</p>	Зберігаються на природоохоронних територіях; спеціальні заходи з охорони відсутні.

			вірогідно, на 3 році життя.	
2	<i>Salamandra salamandra</i> (Linnaeus, 1758)	Саламандра плямиста	Тіло інтенсивно-чорне з жовтими плямами, черево однотонно-чорне або коричнюватих тонів. Позаду великих і опуклих очей є привушні залози — паротиди. Тулуб широкий, хвіст коротший від тіла, у січенні круглий. На передніх кінцівках по 4 пальці, на задніх — по 5. Плавальних перетинок бракує. Тіло і хвіст сегментоване 10–12 костальними борознами. Піднебінні зуби у вигляді двох S-подібно вигнутих рядів. Клоака самців більш опукла. Довжина тулуба з хвостом — 140–180 мм.	Зберігаються на природоохоронних територіях на загальних умовах.

3	<p><i>Coronella austriaca</i> Laurenti, 1768</p>	<p>Мідянка звичайна</p>	<p>Змія невеликих розмірів: довжина тулуба не перевищує 75 см, хвіст у 3,2–6,6 раза коротший за тулуб. Луска гладенька, навколо середини ту-луба 19 рядів лусок. Верхня сторона тіла бурих відтінків, інколи сіра; вздовж тіла проходять 4 темніші смуги з дрібними темно-бурими пля-мами. Нижня поверхня тіла рожева, цегляно-червона, сірувата або майже чорна. На голові та шиї характерний темний візерунок.</p>	<p>Серед населення існує впевненість щодо надзвичайної отруйності виду, в результаті чого мідянки знищуються при будь-якій нагоді. Тому необхідними заходами охорони є розширення заповідної мережі та роз'яснювальна робота з населенням.</p>
4	<p><i>Thymallus thymallus</i> (Linnaeus, 1758)</p>	<p>Харіус європейський</p>	<p>іло видовжене, струнке, трохи сплюснуте з боків. Характерною рисою є видовжений і високий спинний плавець. Між спинним та рівнолопатеvim хвостовим плавцем розміщений жировий плавець. Голова невелика, у профіль трикутна. Рот маленький, нижній, поперечний. На щелепах є малі, слабкі і ледве помітні зуби. Довжина тіла 20–40 см, зрідка понад 50 см, маса 300–600 г (до 1 кг). Тривалість життя до 7 років. У водоймах з кам'янистим темним дном забарвлення темніше, з піщаним — світліше. Забарвлення спини темно- чи зеленово-коричнювате, боки світліші, черево жовтаве чи сріблястобіле. Уздовж тіла є бурувато-жовтаві чи фіолетові смужки, численні чорні плями розкидані по спині та боках тіла. На спинному плавцеві є чотирикутні чорні плями, що розміщені паралельними рядами. У період нересту на ньому з'являється</p>	<p>Занесений до ЧКУ (1994), списків Бернської конвенції і МСОП та Європейського червоного списку. Охороняється у Карпатському БЗ.</p>

			оранжевочервоняста оторочка. У молоді на тілі є темнуваті поперечні плями.	
5	<i>Bubo bubo</i> (Linnaeus, 1758)	Пугач <i>Bubo bubo</i>	Маса тіла — 1,5–4,2 кг, довжина тіла — 600–750 мм, розмах крил — 1600–1880 мм. У дорослого верх темно-бурий з жовтуватими і білуватими плямами, низ вохристий з темно-бурими широкими поздовжніми рисками. Є великі «вушка». Молодий птах має подібне забарвлення.	CITES, Додаток II, Бернської конвенції, Додаток II. ЧКУ (1994). Охороняється на гніздуванні в Карпатському та Поліському заповідниках. Для збереження виду необхідно посилити контроль за незаконним відстрілом у мисливський сезон
6	<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)	Лелека чорний	Маса тіла — близько 3 кг, довжина тіла — 95–100 см, розмах крил — 185–205 см. У дорослого птаха груди, черево і підхвістя білі, решта оперення чорна з металічним полиском; гола шкіра навколо очей, вуздечка, дзьоб і ноги червоні. У молодого птаха чорний ко-лір з бурим відтінком; гола шкіра навколо очей, вуздечка, дзьоб і ноги оливково-бурі.	Занесений у Додаток II Бернської конвенції, Додаток II Боннської конвенції, Додаток угоди АЕВА, до категорії III Переліку видів фауни Європи, що підлягають особливій охороні (SPEC), у Додаток II Конвенції CITES. Охороняється на заповідних територіях Полісся та Карпатсько-го р-ну. У місцях гніздування виду та регулярного перебування під час міграцій необхідно створити природоохоронні об'єкти.
7	<i>Tetrao urogallus</i> (Linnaeus, 1758)	Глушець (глухар)	Маса тіла дорослих птахів: самця (сам ки) — 3500–6500 (1440–2210) г. Розміри самця (самки): довжина тіла	Занесено до ЧКУ (1994), Додатку II Бернської конвенції. Необхідно створити пам'ятки

			— 955–992 (620–675) мм, довжина крила — 377–430 (280–322) мм, розмах крил — 1250–1320 (870–980) мм. Самець чорно-бурий з «бородою», над оком червона «брова», біля основи крила — біла пляма, дзьоб білий. Самка бура, дзьоб бурий.	природи на токовищах, заборонити рубки лісу, туристичну діяльність у гніздових стаціях, налагодити штучне розведення з наступною інтродукцією в природне середовище.
8	<i>Lutra lutra</i> Linnaeus, 1758	Видра річкова	Порівняно великий звір: довжина тіла самців — 46–90 см, самок — 54–68 см, маса: 6–10 та 3–6 кг. Має довгий хвіст (21–46 см), щільне та коротке хутро коричневого відтінку; пальці на задніх ногах з'єднані шкірястими перетинками.	Виднесений до II видання ЧКУ. Як вид, стан якого близький до загрозливого, занесено до Червоного списку МСОП, до I додатку СІТЕS, а як вид, що підлягає особливій охороні, до Бернської конвенції. Охороняється на території більшості державних заповідників та багатьох об'єктів ПЗФ.
9	<i>Mustela putorius</i> Linnaeus, 1758	Тхір лісовий	Приземистий невеликий звір з витягнутим і гнучким тулубом, короткими лапами і довгими гострими кігтями. Довжина тіла — 36–48 см, хвіст короткий, 8,5–17 см, маса — від 1 до 1,7 кг. Живіт, ноги, груди, горло і хвіст чорнобурі. На голові чорна «маска».	Занесений до Червоного списку МСОП, і III додатку до Бернської конвенції. Спеціально не охороняється.
10	<i>Lynx lynx</i> (Linnaeus, 1758)	Рись	Має відносно коротке тіло, довгі міцні лапи з великими ступнями, круглу голову з короткою шиєю, трикутні вуха з китицями, яскраві лицьові баки і короткий хвіст з тупим чорним кінчиком. Забарвлення хутра варіює від рудуватого до попелясто-сірого з різним ступенем вираженості плямистості.	Вид занесений до II видання ЧКУ (1994), Червоного списку МСОП, СІТЕS, і як вид, що підлягає охороні, до Бернської конвенції. Ефективні заходи охорони: збереження і заповідання первісного середовища існування виду, екопросвітницька робота з населенням та нівелювання чиннику непокою, підвищення чисельності видів-жертв, боротьба з браконьєрством.
11	<i>Felis sylvestris</i> Schreber, 1777	Кіт лісовий	Тіло масивне, на невисоких ногах з крупними ступнями. Хвіст товстий, відносно короткий, з тупим кінчиком. Вуха широко поставлені. Забарвлення хутра однотонне, сіро-руде, з мармуровим малюнком у	Режим збереження популяцій та заходи з охорони Занесений до II видання ЧКУ (1994), Червоного списку МСОП, СІТЕS, і як вид, що підлягає особливій охороні, до Бернської

			вигляді розмитих видовжених темних плям. Є виражений темний ремінь по лінії хребта. На животі шерсть світліша, на горлі світла пляма. На хвості 4–5 темних кілець.	конвенції. Для збереження kota лісового необхідно заборонити відстріл бродячих свійських котів в місцях існування виду, інтенсифікувати боротьбу з браконьєрством та посилити контроль за дотриманням правил утримання псів; створити заказники в місцях розмноження виду.
12	Ursus arctos (Linnaeus, 1758)	Ведмідь бурий	Стопоходяча тварина з масивним плечовим поясом. Голова крупних розмірів з масивним лобом та широко розставленими округлими вухами. Забарвлення хутра від світло-бурого чи рудуватого до темно-бурого. Маса тіла може сягати більше 400 кг.	Режим збереження та заходи з охорони занесений до ЧКУ (2003), Червоного списку МСОП, СІТЕS, і як вид, що підлягає особливій охороні, до Бернської конвенції. Ефективні заходи охорони: збереження і заповідання первісного середовища існування виду, екопросвітницька робота з населенням та розробка заходів, спрямованих на нівелювання конфлікту людини з хижаком та зменшення чинника непокою, локальні біотехнічні заходи з метою підвищення кормності угідь, боротьба з браконьєрством.

Заходи розроблено на основі вивчення біологічних і екологічних особливостей видів.

Заходи, які застосовуються на підприємстві.

1. Збереження лісогосподарського виділа.
2. Збереження ключових біотопів.
3. Збереження об'єктів важливих для виживання видів.
4. Збереження особин.

Заходи по збереженню рідкісних та зникаючих видів можна провести лише в разі їх виявленні при спеціальних обстеженнях або при відводі і таксації лісосік.

При виявленні місця розташування видів (гніздо, нора, місце зростання тощо) позначаються на місцевості, записуються в книгу реєстрації рідкісних та зникаючих видів і наносяться на технологічну карту розробки лісосік як не експлуатаційна площа. В ході розробки лісосіки забезпечується збереження ґрунту і надґрунтового покриву в місцях виявлення виду, а також мертвої деревини, яка є субстратом для росту і розмноження організмів.

Підприємство не включає в рубку ділянки з виявленими рідкісними видами рослин і тварин, занесених в Червону книгу України.

7. ПРИРОДНО - ЗАПОВІДНІ ТЕРИТОРІЇ.

Таблиця 8.

ПЕРЕЛІК ЗАПОВІДНИХ ОБ'ЄКТІВ по філії «Брошнівське лісове господарство»
(станом на 01.01.2024р.)

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Тип заказника та інших об'єктів	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
Пам'ятка природи "Котови", рішення Івано-Франківської обласної ради від 19.07.1988 року №128	5,3	Калуський район, Липовицьке лісництво, Кв. 3, вид. 24	Пам'ятка природи ботанічна	Зарослі ялівцю, не відповідає своєму призначенню, потребує зміни
Ботанічний заказник "Конвалія", рішення рішення Івано-Франківської обласної ради від 19.07.1988 року №128	63,3	Калуський район, Рожнятівське лісництво, кв. 2, вид. 2 – 7, 9, 10 кв. 3, вид. 1, 4, 7 – 10, 15, 17	Ботанічний заказник	Місцезростання конвалії
Заповідне урочище "Ліцівка-Дубшара", рішення облвиконкому від 19.07.1988 року №128	41,0	Калуський район, Дубівське лісництво, кв. 23, вид. 1	Заповідне урочище	Високопродуктивні букові насадження
Заповідне урочище "Козарка Нова", рішення облвиконкому від 15.01.1979 року № 13	19,0	Калуський район, Липовицьке лісництво, Кв. 34, вид. 7, 8, 13	Заповідне урочище	Високопродуктивні ялинові насадження
Заповідне урочище "Нягра", рішення облвиконкому від 19.07.1988 року № 128	46,6	Калуський район, Ілемнянське лісництво, Кв. 6, вид. 3, 6, 13, 14, 20, 24	Заповідне урочище	Високопродуктивні ялинові насадження
Заповідне урочище "Магура", рішення облвиконкому від 15.01.1979 року № 13	12,0	Калуський район, Ілемнянське лісництво, Кв. 19, вид. 15	Заповідне урочище	Високопродуктивні ялинові насадження
Заповідне урочище "Слобушниця", рішення облвиконкому від 19.07.1988 року №128	15,8	Калуський район, Суходільське лісництво, Кв. 34, вид. 14, 15	Заповідне урочище	Високопродуктивні ялинові насадження

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Тип заказника та інших об'єктів	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
Заповідне урочище "Арищиця", рішення облвиконкому від 15.01.1979 року № 13	205,8	Калуський район, Лугівське лісництво, кв. 26, вид. 23 кв. 27, вид. 27 Ілемнянське лісництво, кв. 28, вид. 8 – 10, 13 – 15	Заповідне урочище	Зарослі сосни гірської

8. ОСОБЛИВО ЦІННІ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛІСИ (ОЦЗЛ)

З метою досягнення стійкого лісоуправління, а також виконання принципу 9 Лісової Наглядової Ради (FSC), підприємство виявляє і підтримує особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗЛ).

На території філії «Брошнівське лісове господарство» виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗЛ), або їх ще називають ліси високої природоохоронної цінності (ЛВПЦ).

Особливо цінні для збереження ліси ОЦЗЛ.

Таблиця 9

№ пп	Типи лісів ОЦЗЛ	Площа, га	Режим лісокористування
1	ОЦЗЛ 1. Лісові території, на яких виявлено осередки біорізноманіття важливі на глобальному, національному або регіональному рівні.	408,8	<i>Обмежений режим лісокористування</i>
1.1	ОЦЗЛ 1.1. Особливо охоронні природні території – ООПТ	340,2	<i>Лісокористування не проводиться</i>
1.2	ОЦЗЛ 1.2. Рідкісні, зникаючі та ендемічні види	63,3	«-»
1.3	ОЦЗЛ 1.3. Ключові сезонні місця знаходження тварин.	5,3	<i>Обмежений, сезонний режим лісокористування</i>
2	ОЦЗЛ 2. Великі лісові ландшафти, що є значущими на світовому, національному або регіональному рівнях.	-	
3	ОЦЗЛ 3. Лісові території, що містять рідкісні екосистеми	-	<i>РГК* заборонено</i>
4	ЛВПЦ 4. Лісові території, що забезпечують природно - захисні функції.	-	<i>РГК заборонено</i>
4.1	ОЦЗЛ 4.1. Ліси, які мають особливо водоохоронне значення	1178,6	<i>РГК заборонено</i>
4.2	Ліси, що мають особливе протиерозійне значення	7892,2	
4.3	Ліси, що мають особливе протипожежне значення		
5	ОЦЗЛ 5. Лісові території, що є визначальними для задоволення основних потреб місцевих громад	152,6	<i>Обмежений, сезонний режим лісокористування</i>
6	ОЦЗЛ 6. Лісові території, з якими пов'язані екологічні, культурні, історичні, релігійні та	10,4	<i>РГК заборонено</i>

	економічні цінності та асоціації.		
Разом:		9642,6	

Примітка: РГК – рубки головного користування

Всі виявлені ділянки особливо цінних для збереження лісів нанесені на карту ОЦЗЛ.

9. ЛАНДШАФТ.

Територія лісгоспу за характером рельєфу представлена двома геоморфологічними областями: Передкарпаття та область зовнішніх Карпат. Запроектвані лісгосподарські заходи не змінять ландшафт тому, що існуючий також має різновікові ліси, не зімкнуті лісові культури, зруби тощо.

10. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА, ОБ'ЄКТИ АРХЕОЛОГІЇ ТА РЕКРЕАЦІЯ

На території лісів підприємства є ділянки особливо культурного, історичного значення. об'єктів культурної спадщини і археології, на даний час, не виявлено. У разі їх виявлення при, вони мають бути досліджені археологами, згідно з законодавством України щодо захисту культурної спадщини.

В місцях рекреації лісгосподарські заходи не проектується.

СПИСОК

ділянок (місць) особливо культурного, історичного і релігійного значення (ОЦЗЛ 6) та режим користування в них.

№ П П	№ кв	№ ви д.	Площа, га	Характеристика	Режим користування, заходи
1	2	3	4	5	6
Дубівське лісництво в адмінмежах Дубівської ОТГ Калуського району					
1	12	14	0,4	Історична пам'ять про наслідки війни. Деревостан 9Бкл1Яцб 60 років. На території в 2014 році поставлений залізний хрест, який доглядається. На цьому місці в була Криївка воїнів УПА	<i>Обмежений.</i> <i>Допускається проведення рубок формування і оздоровлення лісів за узгодженням з органами місцевого самоврядування.</i> <i>Охорона.</i>
Дубівське лісництво в адмінмежах Дубівської ОТГ Калуського району					

2	9	45	5,5	<p>Павлівський Камінь — група мальовничих скель в Український Карпатах (масив Горгани). Скелі розташовані в лісовому масиві, на схилі гори Ожиноватий. Утворені пісковиками, мають форму вузької гряди заввишки бл. 30 м. З вершини скель відкривається мальовнича панорама довколишніх гір.</p>	<p>Особливо захисна лісова ділянка (ОЗЛД). Допускаються проведення санітарних рубок, за умови узгодження з місцевою громадою. Охорона.</p>
Разом:			5,9		
Спаське лісництво в адмінмежах Спаської ОТГ Калуського району					
3	29	1	10,0	<p>Історична пам'ять про наслідки війни. Камінь посеред полонини з написом “1943 ТРЕМБІТА” і тризубом в центрі. На цьому місці 1943 році діяла повстанська школа «Трембіта». 1 листопада 1943 року тут же на вершині сотня “Трембіта” і “Сіроманці” склали присягу на вірність українському народові</p>	<p>Обмежений. Допускається проведення рубок формування і оздоровлення лісів за узгодженням з органами місцевого самоврядування. Охорона.</p>
Разом:			10		
Гравівське лісництво в адмінмежах Долинської ОТГ Калуського району					
4	17	22	5,3	<p>Давньоязичницька сакральна пам'ятка – Камінь Колибач. Вважають, що в цьому місці існувало поселення ще в дохристиянські часи, а камінь, що має форму голови змії, був святилищем древніх язичників. Модель храму вказує на те, що святилище розглядали як священну подобу Всесвіту. На Колибачі знайдено велику кількість петрогліфів. Вони об'єднані у теогонічні й космогонічні композиції, символічні моделі, уособлювали світотворчі сили природи і мали ритуальне</p>	<p>Обмежений. Допускається проведення рубок формування і оздоровлення лісів за узгодженням з органами місцевого самоврядування. Охорона.</p>

			призначення.	
Разом:	5,3			
Всього:	21,2			

VI. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ.

1. ВПЛИВ НА ПОВІТРЯ І КЛІМАТ.

1.1. Вплив.

При проведенні господарської діяльності виникатиме короткочасний та локальний вплив на повітря у формі відпрацьованих газів, диму і пилу, який оцінюється як несуттєвий.

На території філії використовуються лісогосподарські ґрунтові дороги і дороги загального користування з твердим покриттям.

Забруднення атмосфери у формі пилу, що може створюватись у робочих зонах при роботі транспортних засобів в сухий період весни, літа чи осені, відбувається внаслідок проїзду транспортом по дорозі з ґрунтовим покриттям при пересиханні верхнього шару землі і носить тимчасовий та локальний характер. Оцінюється, як несуттєвий.

1.2. Заходи для пом'якшення впливу на повітря і клімат.

Щодо викидів відпрацьованих газів - контроль за триманням технічних засобів в справному стані; пилу – вже створені вздовж автомобільних доріг державного значення категорії лісів - **захисні ліси**, в яких ділянки вздовж доріг віднесені до особливо захисних лісових ділянок (ОЗЛД) і виключені із розрахунку рубок головного користування. Тут планується проведення рубок формування і оздоровлення лісів.

2. ВПЛИВ НА ГЕОЛОГІЧНІ СТРУКТУРИ І ГРУНТИ.

2.1. Вплив.

При проведенні рубок головного користування, рубок формування і оздоровлення лісів та на лісовідновних роботах при певних операціях технологічного процесу (див. таблицю 3) виникає ризик ущільнення ґрунту транспортними засобами.

В зв'язку з застосуванням колісної техніки, вага якої не перевищує 10 тон, ризик ущільнення ґрунту вважається незначним.

Під час проведення господарських робіт механізованим способом, можливе забруднення ґрунту та підґрунтя через потенційний витік і вилив паливно-мастильних матеріалів (ПММ) з обладнання чи транспортних засобів.

Такий потенційний вплив на ґрунт, як очікується, буде локальним і незначним.

2.2. Заходи з пом'якшення впливу на ґрунти.

Проведення лісозаготівельних, лісовідновних і інших робіт повинно проводитись у відповідності з картою технологічного процесу, проектів лісовідновлення, інших нормативних документів та з урахуванням Акту оцінки потенціального впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС).

Заходи мінімізації дії на ґрунт:

- розробку лісосік в мокрих, сирих та дуже вологих місцях проводити в зимовий період;
- трелювання і вивезення деревини проводити транспортними засобами з навісним обладнанням в піднятому стані по волоках і існуючих дорогах, не допускаючи здирання лісової підстилки та пошкодження ґрунту;
- площа волоків і навантажувальних площадок не повинна перевищувати 15% площі лісосіки;
- заправка транспортних засобів, ремонт та техобслуговування повинні проводитись в гаражі;
- заправка бензопил ПММ проводити так, щоб виключити попадання його в ґрунт, використовуючи спеціальні лійки та каністри, які повинні бути без пошкоджень, не протікати і стояти на гумових чи з іншого матеріалу підкладках з наявністю сорбенту.

3. ВПЛИВ НА ПІДЗЕМНІ ТА ПОВЕРХНЕВІ ВОДИ.

3.1. Вплив.

Вплив на підземні води не очікується. Запроектовані заходи не порушують гідродинамічну сітку потоків ґрунтових горизонтів, а тим паче перших від поверхні водоносних горизонтів та підземного стоку і підземного живлення.

Основним видом можливого впливу на водні об'єкти є захаращення водотоків порубковими рештками іншими відходами виробництва та сміттям, поверхневими стічними водами з автомобільних доріг, а також порушенням гідрологічного режиму системами ґрунтових вод.

Внаслідок роботи лісозаготівельної техніки та вирубки лісу, потенційно може бути змінена система поверхневих вод, що в свою чергу може викликати часткове перезволоження та заболочення певної території. Водночас потенційно можливе забруднення поверхневих вод ПММ.

3.2. Заходи для пом'якшення впливу на підземні і поверхневі води.

Жодних спеціальних заходів з пом'якшувального впливу на підземні води на території підприємства проводити не потрібно.

Заходи щодо мінімізації впливу на поверхневі води:

- не допускати прокладання трельовальних волоків через русла річок та тимчасових водотоків;
- не допускати складання порубкових залишків на руслах водотоків;
- після закінчення лісосічних робіт русла водотоків необхідно очищати від порубкових залишків;
- переїзди через річки та водотоки проводити по містках.

При встановленні вірогідності заболочення ділянки, планувати і проводити поступові і вибіркові системи рубок і ні в якому разі суцільні.

Негативний вплив лісозаготівельних та лісо відновлювальних робіт зведено до мінімуму внаслідок заборони законодавством України проведення рубок головного користування поблизу водних об'єктів з метою не допущення забруднення, замулення и виснаження водних об'єктів, а також збереження ареалів рослинного і тваринного світу, на територіях, прилеглих до цих водних об'єктів установлені водоохоронні зони і прибережні особливо захисні ділянки.

4. ВПЛИВ НА ФЛОРУ, ФАУНУ і АРЕАЛИ ЇХ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ.

В процесі проведення робіт, особливо суцільних рубок, створюються нові екологічні умови (як негативні, так і позитивні) для певних видів рослин і тварин.

Ведення господарської діяльності в лісах негативно впливає на розмноження і міграцію тварин. Вирубки і дороги можуть перетинати традиційні шляхи міграції тварин, віддаляючи місця їх знаходження від місць живлення і водопою, порушуючи екологічний баланс.

4.1. Природно-заповідні території.

На території лісгосподарського підприємства природно-заповідні території державного значення відсутні.

4.2. Заходи з мінімізації негативного впливу на флору і фауну та ареали їх розповсюдження.

ФЛОРА

При відводах і таксації лісосік та проведенні лісозаготівельних робіт дотримується вимог законодавства України, лісових нормативно-правових актів та природоохоронних конвенцій ратифікованих Україною про збереження біологічного різноманіття лісових екосистем, зберігаючи нижче приведені ключові біотопи і об'єкти:

- ключові біотопи:

1. Болота і окраїни боліт,
2. Ділянки лісу вздовж струмків, тимчасових водотоків та навколо тимчасових водних об'єктів, які не виділені лісовпорядкуванням як ОЗД,
3. Ділянки, які відрізняються по умовах зволоження,
4. Ділянки на різних елементах рельєфу,
5. Ділянки, які відрізняються по складу рослинності, віку, ґрунтовому покриву та з наявністю Червонокнижних видів.

- ключові об'єкти:

6. Деревя і групи дерев важливі для фауни,
7. Вікові дерева дуба звичайного і сосни звичайної,
8. Деревя, які рідко зустрічаються в насадженнях, або мають кормову цінність для фауни,
9. Інші дерева і чагарники,
10. «Стремпи» (пні природного походження),
11. «Вальож».

Оптимізація лісокористування обмеження лісосік по площі та фрагментація місць проведення суцільних рубок по території лісгоспу, дотримання термінів примикання лісосік, заборона та обмеження рубок в лісах ЛВПЦ, а також виділення при відводах і таксації лісових

ключових біотопів і об'єктів дозволить підтримувати оптимальну вікову і породну структуру лісів, зберігати місцезнаходження червонокнижних видів і звести негативний вплив рубок до мінімуму.

ФАУНА

Шум при лісозаготівельних роботах є фактором неспокою під час появи потомства у тварин. Тому, у весняний період, в ділянках середовищ існування, розмноження і міграції диких тварин та в захисних зонах навколо гніздувань ніякі заходи не проводяться.

Щоб мінімізувати негативний вплив на фауну запланованих заходів, необхідно уникати по можливості при вивезенні деревини, переїздах до місця роботи і назад тощо, перетинання таких ділянок.

Дотримання виконання лісогосподарських заходів у відповідності з Планом лісоуправління знизить негативний вплив на рослинний і тваринний світ.

Таблиця 11

Характерні місця знаходження

Місце проживання тварин	Значимість	Заходи охорони
Водойми, береги річок, озер, канави та інші водойми	Розміщення тимчасових схованок для диких звірів, гніздування водоплавних птахів	Патрулювання з метою охорони від браконьєрів
Береги боліт, болота з рідким лісом, ділянки лісу серед боліт	Місця проживання окремих видів фауни. Тимчасові схованки для тварин.	Виділяються ключові біотопи. Патрулювання з метою охорони від браконьєрів
Заболочені ділянки лісу	Розміщення місць схованки тварин та гніздувань сірого журавля і інших птахів.	РГК не проводяться, виділяються ключові біотопи
Дерева з дуплами і гніздами	Є місцем проживання білки, куниці, птахів, кажанів тощо	Дерева з гніздами та дуплами і охоронні зони навколо них, не підлягають рубці
Нори	Місця проживання лисиці, борсука, єнота і інших звірів.	Охорона. При проведенні рубок, навколо жилих нір залишаються охоронні зони (біотопи), радіусом до 30м (до 0,3 га).

5. ОЦІНКА СОЦІАЛЬНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ВПЛИВІВ

5.1. Вплив.

Жодного впливу на землекористування, пов'язаного з проведенням робіт не передбачається, оскільки постійним користувачем земельних ділянок, де будуть проводитись роботи.

Інші потенційні негативні впливи під час виконання робіт включають дорожній рух, ризик аварій та можливий травматизм при порушенні техніки безпеки.

Можливий позитивний вплив включає створення робочих місць для людей, що проживають в зоні діяльності лісгоспу, збільшення можливості отримання ними доходу.

6. УТВОРЕННЯ та УТИЛІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ ВИРОБНИЦТВА.

В процесі лісозаготівель і переробки створюються дров'яні відходи, відходи від роботи лісозаготівельної техніки і автотранспорту, побутові відходи тощо.

Характеристики і передбачені обсяги відходів при проведенні господарської діяльності підприємства надаються в Декларації на утворення відходів.

VII. СТИХІЙНІ ПРИРОДНІ ЯВИЩА ТА ГРОМАДСЬКА БЕЗПЕКА

1. ВПЛИВ СТИХІЙНИХ ПРИРОДНИХ ЯВИЩ

До основних ризиків ведення лісового господарства, які несуть стихійні природні явища, відносяться затоплення, лісові пожежі, потужні вітри, сніг, ожеледиця. Ці ризики несуть потенційні негативні екологічні та соціальні виклики стосовно екологічної і економічної діяльності підприємства, а також безпеки та здоров'я населення.

1.1. Ризики затоплення.

Лісові землі, постійним користувачем яких є філія «Брошнівське лісове господарство» не схильні до затоплення. По результатах моніторингу, за останні десять років затоплення лісових територій не відбувалось. Таки чином ризик затоплення вважається малоімовірним у 2023 році і в майбутньому.

1.2. Лісові пожежі.

Основним ризиком і лихом для лісового господарства підприємства є лісові пожежі, **вірогідність виникнення** яких в лісах підприємства по результатах моніторингу становить **5%** .

Пожежі, в основному, спричинені діями людей. Найбільша кількість загорань та пожеж спостерігається в бездощовий весняний та осінній періоди, в період висихання трави, коли на полях, луках і болотах проводиться неконтрольоване спалювання трави.

В лісі найбільша кількість виникнення пожеж відбувається у вихідні та святкові дні, коли люди відпочивають в лісі та необережно поводяться з вогнем. Значна кількість пожеж виникає в сезон збору ягід та грибів (чорниці, суниці).

Поодинокі випадки загорання лісу спостерігаються від само загорання (через бите скло), від електромереж (обрив проводів деревом та коротке замикання) тощо.

З метою мінімізації впливу даного ризика на підприємстві розроблена низка організаційних та профілактичних заходів щодо недопущення виникнення пожеж, своєчасного їх виявлення та ліквідації.

1.3. Потужні вітри.

Ризиком сильних вітрів є вітроломи та вітровали, які призводять до загибелі насаджень.

За результатами екологічного моніторингу філії «Брошнівське лісове господарство» за період з 2011 по 2023 роки від сильних вітрів не виникло.

Аналіз матеріалів лісовпорядкування 1963- 2014 років свідчить про те, що ризики сильних вітрів носять циклічний характер з наближеною періодичністю 1 раз в десять років.

1.4. Сніг, ожеледиця..

Сніголами на території лісгоспу спостерігаються часто, вони наносять суттєву шкоду деревостанам..

Ліквідація сухостійних та пошкоджених дерев проектується в процесі проведення санітарно-оздоровчих заходів та рубок догляду.

2. ГОТОВНІСТЬ ДО ЛІКВІДАЦІЇ СТИХІЙНИХ СИТУАЦІЙ.

На підприємстві розроблені плани ліквідації аварійних ситуацій. Ці плани включають питання профілактики та реагування. Створена система з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту. Призначені відповідальні особи.

З метою ліквідації надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру та надання невідкладної допомоги постраждалому населенню, на підприємстві створено резерв матеріальних цінностей, який частиною регіонального резерву. Номенклатура і обсяг матеріальних цінностей, куди входять будівельні матеріали та засоби загального призначення, запаси паливно-мастильних матеріалів (ПММ) та майно для виконання спеціальних завдань, затверджені головою Калуської районної адміністрації. Зберігаються на складах підприємства.

Проведені навчання та тренінг з питань ліквідації стихійних та техногенних ситуацій та цивільного захисту населення.

VIII. ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА СОЦІАЛЬНОГО МОНІТОРИНГУ (ПЕМСМ).

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ СТОСОВНО ПЕМСМ.

ПЕМСМ підсумовує організаційні вимоги, плани дій та плани з моніторингу, з метою забезпечення проведення необхідних заходів з боку філії для уникнення потенційних негативних впливів, максимізації потенційних позитивних впливів діяльності підприємства у сфері екології, охорони здоров'я, техніки безпеки та соціальних аспектів, а також стосовно відповідності діяльності лісгоспу вимогам діючого законодавства України та вимогам FSC

Конкретні пункти ґрунтуються на базових умовах та Оцінці впливу, що містяться у попередніх розділах, крім того враховуються результати обговорення між зацікавленими сторонами та філією «Брошнівське лісове господарство»

Основною метою заходів по зменшенню негативного впливу є максимальне уникнення негативного впливу, або їх мінімізація до прийнятого рівня.

Аналогічно пропонуються відповідні заходи з метою максимізації позитивних впливів, пов'язаних з реалізацією заходів.

ПЕМСМ бере за основу довгостроковий підхід (10 років і більше), який буде удосконалюватись та уточняти щорічно при проведенні безперервного лісовпорядкування, моніторингу і інших проектно-вишукувальних робіт.

ПЕМСМ складається з взаємопов'язаних операцій, процедур та рекомендованих норм. Загальна відповідальність залишається за підприємством, при цьому більшість заходів буде виконуватись підрядниками, але під контролем підприємства, з метою забезпечення відповідності плану діяльності плану діяльності підрядників. Це передбачено Планом взаємодії з підрядниками.

ПЕМСМ складається з двох частин:

1. Організаційні і контролюючі заходи пов'язані з загальною реалізацією та моніторингом, які має вжити філія стосовно робіт підрядників.
2. Включає більш детальний розгляд заходів з пом'якшення негативних впливів, пов'язаних з різноманітними екологічними та соціальними моментами.

2. ЗАХОДИ філії «Брошнівське лісове господарство»

2.1 Обґрунтування і сталість запланованого загального щорічного розміру заготівлі деревини (розрахункова лісосіка)

В процесі рубки і після неї створюються нові екологічні умови для рослин і тварин, в зв'язку з чим, повинен враховуватися зв'язок між потенційно можливими порушеннями природного середовища і мінімізацією наслідків рубки.

Лісозаготівельні роботи безпосередньо пов'язані з етапом планування рубок. Розрахунок обсягів заготівлі деревини по площі і запасу, розміщення лісосік, терміни примикання лісосік і інші питання дуже актуальні для мінімізації впливу на навколишнє середовище

Таблиця 12

Щорічна розрахункова лісосіка

Показники	Усього	В т.ч. по господарствах		
		хвойне	твердо-листяне	м'яко-листяне
Щорічна розрахункова лісосіка рекомендована лісовпорядкуванням на новий ревізійний період	54,49	47,29	7,20	–

Приймаючи розрахункову лісосіку лісовпорядкування керувалося принципами забезпечення невиснажливого і рівномірного користування лісовими ресурсами, збереженням умов відтворення високопродуктивних стійких насаджень, їх економічних та інших корисних властивостей.

В рекреаційно-оздоровчих лісах на рівнині по ялині похідній прийнята перша вікова лісосіка;

– в захисних лісах по ялині похідній (суцільнолісосочні рубки) прийнята лісосіка рівномірного користування;

– в експлуатаційних лісах по ялині похідній (суцільні і поступові рубки) прийнята друга вікова лісосіка;

– по ялині 1 бонітету і вище (суцільні і поступові рубки) прийнята лісосіка рівномірного користування;

– по ялині 2 бонітету і нижче прийнята лісосіка рівномірного користування;

– по ялиці 1 бонітету і вище прийнята лісосіка рівномірного користування;

– по ялиці 2 бонітету і нижче прийнята розрахункова лісосіка, яка забезпечена експлуатаційним фондом на 10 років.

Друга лісовпорядна нарада прийняла рекомендовані лісовпорядкуванням лісосіки по господарським секціях і способах рубок без змін.

Під час рубок головного користування не допускаються втрати деревини.

В цілому рубки головного користування проводились згідно з виробничо-фінансовим планом і негативного впливу на структуру і стан лісового фонду не мали.

Оцінка впливу підприємства на лісове середовище включає в себе набір лісосічного фонду в рубку. Набір ділянок в рубку проводиться по матеріалах лісовпорядкування у відповідності з розрахунковою лісосікою. При наборі ділянок в рубку суворо дотримуються Правил рубок головного користування, затверджених Наказом Державного комітету лісового господарства України 23.12.2009 р. № 364.

Відомість набраних в рубку ділянок звіряється з картами особливо цінних для збереження лісів (ОЦЗЛ), що унеможливує включення особливо захисних лісових ділянок (ОЗЛД) в рубку.

2.2. План управління підрядниками.

Підрядниками на підприємстві виконується близько 80% всіх робіт, тому філії важливо впровадити процедури в рамках Плану управління підрядниками, що забезпечить повну поінформованість підрядників стосовно відповідних питань ПЕМСМ та дотримання ними разом з лісгоспом відповідальності за успішну реалізацію ПЕМСМ.

Основні компоненти Плану управління підрядниками:

- призначення заступників директора (головного лісничого і головного інженера) відповідальними за План управління підрядниками;
- проведення навчань і тренінгів відповідальними особами по роботі з підрядниками та з посадовими особами підприємства, які контролюють і приймають роботу підрядників (інженер з лісозаготівель, лісничі, помічники лісничих, майстри і старші майстри лісу) стосовно вимог ПЕМСМ;
- окремі положення ПЕМСМ, а саме вимоги пов'язані з технікою безпеки і природоохоронні вимоги, які відображаються в картах технологічного процесу та Актах ОВНС, включені в Договір та Додаткові Угоди в рамках отримання послуг;
- кожен Договір та Контракт включає вимоги, пов'язані з екологічними та соціальними ризиками ПЕМСМ стосовно діяльності підрядників, а також заходи усунення порушень;
- в Договорі про виконання робіт та надання послуг, пов'язаних з веденням лісового господарства ВИКОНАВЕЦЬ зобов'язаний, забезпечити дотримання чинного законодавства з охорони праці, пожежної безпеки, охорони природи та інших діючих нормативно-правових актів України під час виконання робіт як на лісосіці, так і за її межами, також Принципів і критеріїв FSC;
- підрядники мають продемонструвати відповідні уміння, кваліфікацію та досвід роботи свого персоналу керівництву підприємства;
- щорічно підприємство проводить навчання підприємців та їх працівників, які надають послуги, зі змістом та вимогами чинного законодавства, міжнародних Конвенцій та Угод щодо лісгосподарської діяльності, які були ратифіковані Україною, а також Принципами і критеріями FSC;
- Філія «Брошнівське лісове господарство» на регулярній основі здійснює перевірку виконання підрядниками вимог ПЕМСМ, про що складені відповідні Акти перевірки які надаються керівництву підприємства для прийняття відповідних рішень.

2.3. Моніторинг та звітність з питань виконання ПЕМСМ.

Щорічно в кінці року проводиться заключний аудит з питань виконання ПЕМСМ. Результати аудиту документуються і надаються на розгляд керівництву лісгоспу.

2.4. Програма спілкування з громадськістю та процедура розгляду скарг (звернень) громадян та механізм оскаржень.

Підприємство розробляє Програму спілкування з громадськістю з метою забезпечення безперервного інформування зацікавлених сторін та населення про ключові і екологічні аспекти, а також про оцінку впливу на довкілля.

Дана програма заснована на процесі залучення зацікавлених сторін та Плані залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС), який розробляється щорічно.

Особливе значення має приділятися своєчасному інформуванню місцевих громад та громадян.

Розроблена і діє процедура (порядок) розгляду скарг (звернень) громадян Державним підприємством «Брошнівське лісове господарство», яка затверджена наказом.

10 лютого 2016 року набула чинність постанова КМУ №55 від 03.02.2016р., яка внесла зміни в накладання штрафу до Порядку накладання штрафів за порушення законодавства про працю і зайнятість населення, затвердженого постановою КМУ №509 від 17.07.2013р..

Зміни визначили механізм накладання на суб'єктів господарювання та роботодавців штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення, передбачених ч.2 ст.265 КЗ п ПУ та ч. 2-7 ст. 53 Закону України «Про зайнятість населення».

Були визначені підстави для накладання штрафів, а саме:

- у разі звернення працівником до суду, на підставі рішення суду про оформлення трудових відносин з працівником, який виконував роботу без укладення трудового договору, і встановлення періоду такої роботи, або роботи на умовах не повного робочого часу, у разі фактичного виконання роботи повний робочий час, встановлений на підприємстві, в установі, організації; штраф на цій підставі може бути накладений Державною службою України з питань праці (далі – Держпраці) без проведення перевірки;

- акт про виявлення під час перевірки суб'єкта господарювання або роботодавця ознак порушення законодавства про працю та/або зайнятості населення, складеного посадовою особою Держпраці, або територіального органу Держпраці.

Змінами також визначений порядок стягнення штрафів. Не сплачені в добровільному порядку штрафи стягуються.

3. ЗАХОДИ ПО ЗМЕНШЕННЮ ВПЛИВІВ.

Заходи по зменшенню впливів надаються в нижче приведеній таблиці для основних видів діяльності на кожному етапі, враховуючи аспекти потенційного впливу.

Таблиця 13

Заходи по зменшенню впливів.

1. СТАДІЯ ПРОЕКТУВАННЯ – ПЛАНУВАННЯ.

Лісогосподарські заходи	Аспекти	Потенційні впливи	Рекомендовані заходи (дія) управління для уникнення або зменшення впливів	Моніторинг (ключові показники ефективності)	Остаточний вплив (масштаб залишкових впливів)
1	2	3	4	5	6
1. Суцільні рубки головного користування і суцільні санітарні рубки	Ґрунти	Ущільнення та погіршення структури і родючості	1. Одержати всі необхідні дозволи. 2. Підготувати План взаємодії з зацікавленими сторонами. 3. Провести оцінку потенційного впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС). 4. Затвердити технологічні карти розробки лісосік 5. Дотримуватися Проекту лісовпорядкування. 6. Виділити ключові біотопи вздовж боліт, водотоків, тощо.	1. Дослідження потенційних і фактичних впливів на довкілля (Акти ОВНС) Звіт для громадськості.	Незначний
	Гідрологічний режим	Зміна русел тимчасових водотоків, заболочення.			Незначний
	Флора	Зменшення видового складу біорізноманіт-тя	1. Виділення ключових біотопів. 2. Максимально можливе застосування поступових і вибіркового рубок.	Відомість рідкісних і зникаючих видів. Відомість моніторингу ключових біотопів. Матеріали лісовпорядкування	Незначний
	Фауна	Зменшення чисельності. Порушення	1. Визначити період для проведення робіт з найменшим	Чисельності мисливської фауни та рідкісних	Несуттєвий

		життєдіяльності звірів і птахів.	впливом, враховуючи відтворення і міграцію. 2. Проведення робіт не повинно припадати на час розмноження птахів та вирощування пташенят з 01 квітня по 15 червня. Планування виготовлення та розвішування штучних гніздівель.	і зникаючих видів. Наукові дослідження	
2. Поступові і вибіркові рубки головного користування та рубки формування і оздоровлення лісів	Ґрунти	Ущільнення та погіршення структури і родючості	1. Провести оцінку впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС). 2. Затвердити технологічні карти розробки лісосік 3. Дотримуватися Проекту лісовпорядкування.	1. Провести освідчення місць рубок та оцінку фактичного впливу на довкілля (Акт ОВНС). Звіт для громадськості.	<i>Несуттєвий</i>
	Флора і фауна	Зменшення кількості і видового складу	1. Проведення робіт не повинно припадати на час розмноження птахів та вирощування пташенят з 01 квітня по 15 червня. Планування виготовлення та розвішування штучних гніздівель. 2. При таксації не включати в рубку дерева з дуплами, гніздами, навколо мурашників та інші біотопи. 3. Виділяти, як ключові біотопи ділянки з наявністю рідкісних і зникаючих видів, та видів, що включені до Червоної книги України з охоронними зонами навколо них. Заходи в них не проводити.	1. Провести освідчення місць рубок та оцінку фактичного впливу на довкілля (Акт ОВНС). 2. Книга рідкісних та зникаючих видів. 3. Звіт для громадськості.	<i>Незначний</i>
3. Заготівля деревини на всіх видах рубок (валка дерев, трелювання та вивезення деревини,	Ризик для життя і здоров'я людини	Наявність небезпечних дерев в 50 м зоні навколо лісосік.	Планування заходів щодо приземлення небезпечних дерев в захисній зоні	Лісорубні квитки (рубка небезпечних дерев)	<i>Незначний</i>
	Безпека та охорона здоров'я	Професійні ризики нещасних випадків	План охорони здоров'я та безпеки праці	Звіти по охороні праці	<i>Незначний</i>
	Соціальні аспекти	Руйнування інфраструктури мережі доріг.	Планування та забезпечення руху транспорту при трелюванні та вивезенні деревини і інших роботах, <u>конкретними, чітко</u>	Затвердження маршрутів руху транспорту. Перевірка подорожніх листів.	<i>Незначний</i>

			<u>визначеними дорогами.</u>		
4. Лісовідновлення	Своєчасне заліснення (природне поновлення, чи лісові культури)	Втрата лісового середовища, продуктивності, рослинності, тощо	Постійний контроль за не вкритими лісовою рослинністю ділянками	Шнурова Книга обліку площ, які вийшли із-під суцільних рубок, матеріали безперервного лісовпорядкування	<i>Незначний</i>
5. Створення лісових культур	Підготовка ґрунту на схилах до 12гр. та на увігнутих і опуклих формах рельєфу	Ерозійні процеси	Затвердити Проекти лісових культур, звернувши увагу на спосіб підготовки ґрунту (паралельно горизонталям, безвідвальне рихлення, висаджування сіянців без підготовки ґрунту).	Проекти лісових культур. Акт ОВНС.	<i>Незначний</i>
<i>На всіх видах робіт</i>	<i>Забруднення довкілля</i>	<i>Забруднення ПММ і сміттям</i>	<i>Проведення тренінгів з підрядниками</i>	<i>Протоколи проведення тренінгів</i>	<i>Незначний</i>

2. СТАДІЯ - ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ

Лісогосподарські заходи	Аспекти	Потенційні впливи	Рекомендовані заходи (дія) управління для уникнення або зменшення впливів	Моніторинг (ключові показники ефективності)	<i>Остаточний вплив (масштаб залишкових впливів)</i>
1	2	3	4	5	6
1. Суцільні рубки головного користування і суцільні санітарні рубки	Ґрунти і гідрологічний режим. Флора. Фауна.	Ущільнення та погіршення структури і родючості ґрунтів. Зміна русел тимчасових водотоків, заболочення. Зменшення чисельності і видового складу.	1. Забезпечити дотримання підрядниками вимог екологічних і соціальних стандартів, шляхом постійного контролю та навчань.	1.Протоколи навчань, тренінгів. 2.Акти перевірки. 3. Акти здачі-приймання робіт. 4. Звіт про виконання виробничого плану по лісовому господарству (щоквартальний, річний)	<i>Незначний</i>
2. Поступові і вибіркові рубки головного користування та рубки формування і оздоровлення лісів	Ґрунти, флора і фауна	Ущільнення та погіршення структури і родючості. Зменшення кількості та видового складу	Систематичний контроль за дотриманням підрядниками природоохоронних зобов'язань.	1.Протоколи навчань, тренінгів. 2.Акти перевірки. 3. Акти здачі-приймання робіт. 4. Звіт про виконання виробничого плану по лісовому господарству (щоквартальний, річний)	<i>Незначний</i>
3. Заготівля деревини на всіх видах рубок (валка дерев, трелювання та вивезення деревини,	Ризик для життя і здоров'я людини	Порушення Правил ОП.	Контроль за дотриманням ОП.	Акти перевірки. Журнал оперативного контролю.	<i>Незначний</i>
	Безпека та охорона здоров'я	Професійні ризики нещасних випадків	Контроль за дотриманням Плану охорони здоров'я та безпеки праці	Звіти по охороні праці.	<i>Значний</i>
	Соціальні аспекти	Руйнування інфраструктури мережі доріг.	Контроль руху транспорту при вивезенні деревини і інших роботах, по	Подорожні листи. Показники трекерів.	<i>Незначний</i>

			<u>конкретних, чітко визначених дорогах.</u>		
4. Лісовідновлення	Своєчасне заліснення зрубів (лісові культури, сприяння природному поновленню)	Втрата лісового середовища, продуктивності лісів, тощо	Постійний контроль за не вкритими лісовою рослинністю ділянками	Звіт про виконання виробничого плану по лісовому господарству. Матеріали лісовпорядкування	<i>Незначний</i>
5. Створення лісових культур	Підготовка ґрунту на схилах до 12гр. та на увігнутих і опуклих формах рельєфу	Ерозійні процеси	Контроль за дотриманням Проекту лісових культур.	Акти технічного приймання. Матеріали інвентаризації лісокультурних об'єктів. АКТ ОВНС.	<i>Незначний</i>
На всіх видах робіт	Забруднення довкілля	Забруднення ПММ і сміттям	Постійний контроль.	Акти перевірки. Акти огляду місць заготівлі деревини	<i>Незначний</i>

ІХ. КОНСУЛЬТАЦІ З ГРОМАДСЬКІСТЮ.

Юридичною підставою участі громадськості і зацікавлених сторін у сертифікаційному процесі є Закон України № 832 – XIV «Про ратифікацію Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» (Орхуська конвенція).

Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», затверджено Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики.

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 року № 2059-VIII встановлює правові та організаційні засади здійснення оцінки впливу на довкілля та забезпечує виконання Україною міжнародних зобов'язань у рамках Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті та Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

Філія «Брошнівське лісове господарство» зорієнтований на повну відповідність процедур планування, обговорення, затвердження і виконання запроектованих лісовпорядкуванням лісогосподарських заходів.

1. Планування першочергових місць проведення лісогосподарських заходів.

Проведення рубок головного користування планується в ділянках стиглого лісу згідно матеріалів лісовпорядкування, в обсязі розрахункової лісосіки.

В першу чергу в рубку призначені старші по віку деревостани, з нижчою повнотою та наявністю значної кількості сухостійних дерев, та такі, що втрачають приріст деревини і захисні функції лісу. В територіальному плані по лісництвах і панівних деревних породах, розміщуються пропорційно наявності експлуатаційного фонду та розрахунковій лісосіці, максимально рівномірно по території.

Щорічні обсяги рубок формування та оздоровлення лісів і інші заходи пов'язані з веденням лісового господарства плануються:

- рубки догляду - згідно розрахунку
- санітарні рубки – згідно розрахунку, з урахуванням моніторингу санітарного стану лісів.

Набір ділянок для проведення рубок догляду по їх видах (освітлення, проčiщення, проріджування і прохідні рубки) проводиться з Відомості фонду рубок догляду. Після обстеження ділянок в натурі, в першу чергу догляд призначається, з лісогосподарських міркувань, в змішаних за складом насадженнях з високою повнотою, з наявністю сухоостою і захаращеності. Окрім того враховуються інші таксаційні показники та чинники (вік, тип лісу і клас бонітету, захворювання та пошкодження тощо).

Лісовідновлення проектується не на всіх ділянках лісокультурного фонду. Сприяння природному поновленню планується на ділянках де воно можливе. На інших, передбачається створення лісових культур шляхом посадки сіянців основних лісоутворюючих порід.

Ремонт мережі доріг передбачається шляхом засипки ям та формування полотна дороги грейдером.

2. План залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС).

Зацікавленими сторонами або групами зацікавлених сторін вважаються будь-які фізичні особи, групи осіб чи організації та установи, які або проявляють активний інтерес до лісового господарства, або чий інтерес зачіпає лісогосподарська діяльність, або вони залучені в систему відносин, пов'язаних з лісовим сектором економіки.

Групи зацікавлених сторін в філії «Брошнівське лісове господарство» представлені: органами державної влади, органами місцевого самоврядування, мисливськими господарствами, лісовпорядкувальною організацією, науковими, екологічними та природоохоронними організаціями, місцевим населенням, зацікавленими фізичними особами тощо.

Зацікавлені сторони які можуть безпосередньо або опосередковано зазнавати позитивного або негативного впливу мають право надавати пропозиції, коментарії, скарги з приводу проведення заходів.

Пропозиції можуть подавати:

- а) повнолітні дієздатні фізичні особи, які проживають на території в зоні діяльності філії;
- б) юридичні особи, об'єкти нерухомого майна яких розташовані на території, де плануються заходи;
- в) власники та користувачі земельних ділянок, розташованих в зоні діяльності філії;
- г) представники органів самоорганізації населення, діяльність яких поширюється на відповідну територію;
- д) народні депутати України, депутати відповідних місцевих рад.

Результати моніторингу стану ОЦЗЛ, які необхідно врахувати при плануванні господарської діяльності.

З метою покращення санітарного стану насаджень та формування більш стійких деревостанів, в тому числі і ОЦЗЛ, передбачається в наступному році збільшення загальних обсягів вибіркових санітарних рубок, та збільшення інтенсивності рубки при проведенні догляду в молодняках.

В результаті моніторингу ділянок фонду рубок догляду спеціалістами лісгоспу, за участю інженера-таксатора лісовпорядкувальної експедиції та санітарного стану лісів, в тому числі ЛВПЦ, проведеного спеціалістами Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Івано-Франківськлісозахист» встановлено ділянки, які потребують проведення певних лісогосподарських заходів в наступному році, в тому числі обсяги лісогосподарських заходів в ЛВПЦ.